

G A Z E T A L W O W S K A.

Wychodzi we wtorek, swartek i sobotę. Co sobotę dołączony jest *aktus*: Rozmaitości, pisma ku pożytkowi i zabawie. Prenumerata Gazety z Dodatkiem i Rozmaitościami na kwartał, dla odbierających na kwartał, dla odbierających w samym Lwowie 4 ar. 48 kr., na postronkach lwowskich 4 ar. 12 kr., na wszelkich innych postronkach 5 ar. 36 kr. m. konw. Prenumerata półroczna wynosi dwa razy tyle co kwartalna.

Dodatek do Gazety Lwowskiej obejmuje doniesienia urzędowe i prywatne. Za umieszczenie w Dodatku placić się od wiersza = pół-kolumnie (drukem garmont) za pierwszy raz 3 kr., a za każde następujące raz tylko po 1 1/2 kr. mon. konw. Za większe litery placić się wedle tego ile na awyższyj druk obrachowane miejsce sąmą. Redakcyja Gazety Lwowskiej przyjmuje tylko frankowane listy.

Sobota

N^{ro} 47.

22. kwietnia 1843.

Przegląd artykułów.

Wiadomości krajowe: Ze Lwowa: Obchód rocznicy urodzin Najjaśniejszego Pana.

Wiadomości zagraniczne: Hiszpanija: Oznaki bliskiego ustąpienia ministeryjum Rodila. — Otwarcie Korteżów. — Rothschild obejmuje dzierżawę kopalni śróbra.

Anglija: Izba niższa: Mocyja przeciw handlowi *opium*. — Nowe dziwaki polityczne.

Francyja: Izba parów przyjmuje wniosek dotyczący pomnożenia żandarmeryi i organizacyi rady Stanu.

Belgija.

Wiadomości handlowe i przemysłowe: Z Lipska. — Z Wiédnia. — O wodach mineralnych w Truskawcu.

Dodatek nadzwyczajny.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa. —

Rocznica urodzin JCK Mości naszego najłaskawszego Cesarza podała wczorajznowu pożądaną sposobność do okazania jak najuroczyściej nieograniczonej miłości i przywiązania ku najukochańszemu Monarsze.

W wiliją tego uroczystego dnia zapełniła teatr hrabiego Skarbka liczna publiczność, między którą się wysokie cywilne i wojskowe władze, szlachta, mnóstwo oficerów, urzędników cywilnych i obywatele miasta znajdowali.

Za podniesieniem kortyny ujrzano na scenie wszystkich członków niemieckiego teatru, którzy przy radosnych okrzykach obecnego ludu odśpiewali hymn narodowy: *Boże zachowaj nam Cesarza.*

Uroczystość dnia 19. kwietnia powitała zrana 36 wystrzałów z dział, i skoro świt, objawiła się między snującą się ludnością radość, gdyż bandy muzyczne c. k. piechoty pułków Księcia Pruskiego, barona Mariassy i barona Bertoletti przeciągały ulice i najcelniej-

sze place przegrywając pobudkę; z temi połączyli się mieszkańcy miasta i pobliskich włości w radosném oczekiwaniu zbliżającego się festynu.

O godzinie pół do dziesiątej wystąpiła śród odgłosu hucznej muzyki i w zupełnej paradzie cała załoga tudzież odkomenderowany z Kulikowa do stolicy szwadron huzarów Księcia Coburg, mianowicie: szwadron pikiety ogniowej i bateryje piesze stanęły przed hotelem *de l'Europe* i *de Hussie*, lewe skrzydło stykało się z wałami; następnie batalijony grenadyjerów Dörgut i barona Reisa ch uszykowały się po prawej, a drugi batalijon barona Bertoletti i trzeci batalijon hrabiego Nugent po lewej stronie mostu przed c. k. gmachem gubernijalnym, frontem ku miastu; banda muzyczna stała na prawém skrzydle. — Wzdłuż szeregu domów: szerokiej, syxtuskiej i jezucickiej ulicy, nad rzeką Peltwią, uszykował się pierwszy i drugi batalijon Księcia Pruskiego, pierwszy i drugi batalijon piechoty barona Mariassy i drugi szwadron huzarów Księcia Coburg. Całym wojskiem komenderował c. k. F. M. L. Narboni, pod którego rozkazami pierwszym zastępcem dowodził brygadyjer generał-major Vogel, a jako zastępca chorego generał-majora barona Jetzer, komenderował drugim zastępcem Jego Król. Mość Ferdynand Arcyksiążę Modeny, pułkownik pułku piechoty Księcia Pruskiego.

Milicyja miejska zajęła swoje zwyczajne stanowisko przed ratuszem.

Zaraz po uszykowaniu się wojska, odbył Jego Król. Mość najdostojniejszy Arcyksiążę jeneralny Gubernator wraz z komenderującym jenerałem F. M. L. Retsey przegląd, poczem JW. JX. Arcybiiskup Prymas odprawił w kościele archikatedralnym uroczyste nabożeństwo, na którym się wszystkie tak cywilne jako téż wojskowe władze i tłumy pobożnych Chrześcijan

znajdowały, błagając Boga, aby jak najdłużej trwał uszczęśliwiający rząd tego najlepszego z Monarchów, który w tym dniu doczekał pięćdziesiątego roku swego życia.

Podczas głównych aktów nabożeństwa równie jak i podczas zaintonowania pochwalnego hymnu św. Ambrożego, stojące przed kościołem batalijony grenadyjerów dawały zwyczajne salwy z ręcznej broni, na które znajdującą się na wysokim zamku c. k. i miejska artylerija odpowiadała z dział ciężkiego wagomiaru.

Po skończonem nabożeństwie przeciągało wszystko wojsko, do którego się także miejska milicyja przyłączyła, po przed Jego Król. Mością najdosłojniejszym Arcyksięciem jenerałnym Gubernatorem, któremu potem c. k. wojsko, duchowicństwo, c. k. Gubernijum, obecni tutaj dygnitarze krajowi tudzież inni członkowie Stanów galicyjskich równie jak i wszystkie władze złożyli uszanowanie i uczucia wiernej przychylności poddanych z powodu świetnej rocznicy Najjaśniejszego Pana.

W południe u Jego Król. Mości był wielki obiad, na którym za pomyślność najłaskawszego Monarchy i najdosłojniejszego cesarskiego domu wśród odgłosu muzyki i salwów z dział wnoszono toasty.

Na zakończenie dano spektakl w polskim języku. Przed rozpoczęciem sztuki odśpiewano hymn ludu. W teatrze podobnie jak i poprzedniego wieczora znajdowały się nie tylko najznakomitsze osoby ale nawet bardzo liczna publiczność.

Jakość najdosłojniejszy Arcyksiążę jenerałny Gubernator, tudzież Jego Synowiec Ferdynand Książę Modeny, raczyli w obu dwóch wieczorach zaszczyścić teatr Swą obecnością i znajdowali się aż do końca przedstawienia.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Hiszpanija.

Z Madrytu d. 2. kwietnia. Ministeryjum Rodila już jest na schyłku swojej władzy. To powziąć można z organu tegoż ministeryjum, z pewnego dziennika, który stał ciągle w obronie systemu obranego przez Rodila. Pismo to widząc, iż z upadkiem obecnego ministeryjum rola jego ustaje, w ostatnim numerze swoim żegna się z swoimi czytelnikami. Nim jeszcze ta katastrofa nastąpi, minister marynarki już się pośpieszył z nominacją swoją na jenerała-lejtnanta, a to z obawy, że przyszłe ministeryjum nie będzie umiało zastęp jego należycie ocenić. Są jeszcze inne

poznanaki blizkiego ustąpienia ministeryjum Rodila z widowni gabinetowej. Onegdaj wieczorem odbyła się rada ministeryjalnych deputowanych, na której było także kilku członków opozycyi. Minister finansów Calatrava obecny na tém zgromadzeniu oświadczył, że ministeryjum samo nie wróżyło sobie stałego bytu, i że postanowiło ustąpić, skoro większość gabinetowa wymieni następców obecnego ministertwa, którzy mają wejść w skład nowego gabinetu. Nadzwyczajne okoliczności zatrzymały Rodila i jego kolegów dłużej przy gabinecie, niż się spodziewano, nowi ministrowie nie występowali, aby utworzyć gabinet, więc ministeryjum Rodila dźwigało ciężar spraw publicznych. Ale teraz nadeszła chwila, w której się nowy gabinet utworzyć może. — Dla tego obecni ministrowie jeszcze przed czternastą dniami podali się do dymisyi, pozostaną jednak tymczasowie tak długo na swojej posadzie, dopóki nie zdadzą Korteżom sprawy z swojego urzędowania. Oświadczenia te ministra finansów nie zadowolily członków opozycyi, którzy już od dawna upadek obecnego ministeryjum uważali jako nieuchronną konieczność, i jako jedyny środek zbawy dla członków obecnego gabinetu. Opozycija ma zamiar nieodzowny, jak się zdaje, zaraz po uchyleniu się terażniejszego ministeryjum, wystąpić z oskarżeniem przeciw Rodilowi i jego kolegom. Czyli większość gabinetowa wesprze ten zamiar, trudno teraz o tém sądzić, wielu bowiem nowych członków wstąpiło do Korteżów, których wiara polityczna dotąd jeszcze nie jest dokładnie znaną. Ani rząd, ani też opozycija nie może się więc pochłubić, że w nowo zebranych korteżach najsilniejszą partyję mieć będzie za sobą. Już przy sprawdzaniu wyborów może przyjść do zaciętych sporów między obiema stronami.

— dnia 3go kwietnia. Dziś odbyło się uroczyste zagajenie Korteżów. W południe milicyja narodowa i załoga miasta utworzyła jedną linią od pałacu Rejenta aż do pałacu Królowej. Inne oddziały wojska i milicyja narodowa formowały szpaler od królewskiego zamku aż do tego miejsca, gdzie się zaczyna droga wiodąca do pałacu senatu. O godzinie 1szej udał się Rejent pod silną eskortą jazdy do królewskiego pałacu po Królowę Jzabelę. W stojącej na pogotowiu karécie królewskiej zajął miejsce obok Królowej, a młoda księżniczka Maryja Lućwika usiadła naprzeciw obok. Sala senatu bardzo świetny przedstawiała widok. Z najżywszém uniesieniem przyjęto Królowę przy wstępie do sali. Na wszystkich

twarzach można było czytać najczystsza radość, gdyż Królowa jaśniejąca urokiem, upromieniona godnością wszystkich porывała serca. Infant Don Francisco był także obecnym wraz z swoim szambelanem hrabią Parsent, którego obrano deputowanym Saragossy. Pułkownik Prim zwracał na siebie powszechną uwagę, onto miał w zaburzeniu Barcelony główną odgrywać rolę, ale ścigany przez władzę, zbiegł do Francji, z kąd teraz powrócił. W bocznej trybunie była rodzina Infanta Don Francisco. Po przeczytaniu przez Rejenta mowy z tronu, oświadczył prezydent ministryjalny, że Korciezy zagajone. Królowa oddaliła się śród okrzyków uniesienia. Rejent towarzyszył jej do zamku królewskiego, poczem udał się do swego pałacu.

Dziennik *Patriota* donosi, że pan Salamanca, nowy dzierzawca kopalni srebra, oświadczył ministryjum finansów, iż uzyskana czworoletnią dzierzawę pomienionych kopalni ustępuje domowi Rothschild. Ministryjum nie ma nic przeciw temu do zarzucenia, gdyż ten bankier największe rządowi gwarancje podaje. Odstąpienie to odbyło się już urzędownie. Wszelako p. Salamanca a jak się zdaje, także i inne hiszpańskie domy nie przestaną należeć do tej sprawy, która pod znajomą powszechnie firmą Rothschild ze wszelkich miar najodpowiedniej swemu zamiarowi prowadzona być może. Ajent rothszyladowski posłał w nocy gońca do Paryża i Londynu, gdzie z pomienionych doniesień spodziewają się pomyślnego skutku na hiszpańskie papiery.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Z Londynu d. 6. kwietnia. Na przedwczorajszym posiedzeniu izby niższej lord Ashley przedkładając swoją mocję przeciw handlowi *opium* z Chinami, na poparcie jej znalazł najpierwszą pobudkę w trzech petycjach, które mu do przedłożenia nadesłano; jedną od metodycznego towarzystwa misyjnarzy Wesleja, drugą od towarzystwa misyjnarzy Baptystów, a trzecią od dyrektorów misyjnarzy londyńskich. (Różne te korporacje i niezliczone po Anglii rozgałęzione towarzystwa celem popierania pobożnych zamiarów, wywierają już od dawna znaczny wpływ polityczny; ich to niespracowanej gorliwości powiększającej części przypisać należy, że handel niewolnikami teraz wszędzie jeżeli nie jest przytłumiony, to przynajmniej zakazany. Obecnie starają się one gorliwie o uzyskanie ochrony dla instytutów rozkrzewienia wiary chrze-

ścijańskiej w Polinezyi^e i zatamowania handlu *opium* w Chinach.) Mowca nie przytoczył z góry moralnych powodów przeciw ogromnemu wyprowadzaniu wschodnio-indyjskiego *opium* do portów środkowego państwa; sądził on, iż pewniejszą pójdzie drogą, gdy przedłoży pod rozagę rządowi, że przemysłniczy handel *opium*, tą subtelną trucizną duszy i ciała przyniesie niezawodnie wielką szkodę fabrycznym towarom angielskim; bo gdy Chińczyk powiększej części opłacać będzie *opium* swoją herbatą, tedy nie wiele wyrobów pociągać będzie z obwodów fabrycznych. Podług najnowszych wykazów statystycznych pociąga Anglija z Chin rocznie 6 milionów funtów szterlingów, mianowicie w herbacie (42 miliony funtów) i jedwabiu pół piąta miliona a w srebrze półtora miliona funtów szterlingów. — Za to dostarcza Anglija Chinom: bawelny z Indyjów wschodnich za milion funtów szterlingów; angielskich fabrykatów podobnież prawie za milion, i *opium* z Indyjów wschodnich za cztery miliony funtów szterl. Wywóz *opium* do Chin wzmógł się niesłychanie od lat dwudziestu pięciu; w roku 1817 wprowadzono do Chin *opium* za 737,775 funtów szter. podczas gdy dostawa bawelny tudzież innych produktów wschodnio-indyjskich przeszło dwa miliony wynosiła, a w roku 1840 wprowadzono do Chin z Indyjów wschodnich *opium* za 4 miliony funtów szter., a bawelny tudzież innych produktów tylko za jeden milion, z czego okazuje się, że w roku 1817 handel *opium* stanowił tylko trzecią część całego wschodnio-indyjskiego przemysłu z Chinami, podczas gdy takowy obecnie cztery razy jest większy, niż handel bawelną tudzież innemi prawem pozwolonymi towarami. Zestawienie powodów materyjalnych z religijnymi w mocyi lorda Ashley, sprawia dziwne wrażenie. I tak mówi on na jedném miejscu: »Ja jestem przekonany, że gdyby od Chińczyków uchylono tę pokusę — to znaczy, gdyby *opium* za żadne pieniądze dostać nie było można — tedy Chińczykowie dawaliby za nasze fabrykaty swoje dolary i srebro *sycee*»; w drugiem miejscu mówi: »Medhurst, misyjnarz w Chinach opowiada, że najpierwszą rzeczą, o którą go zapytał Chińczyk, którego na chrześcijańską wiarę chciał nawrócić, było to: dla czego wy bezprawnie *opium* do nas wprowadzacie? Nim zaczniecie uczyć nas wiary chrześcijańskiej, starajcie się pierwój nauczyć swoich ziomek, aby zakazanych towarów do nas nie wprowadzali.« — Lord Ashley tak kończy swoją mowę: »Jest to niezaprzeczoną prawdą, my zdajemy się

być potężni i majestatyczni, jednym ramieniem sięgamy Wschodu a drugim Zachodu, i nazbyt często depcemy nogami wszelkie moralne i religijne zobowiązanie się. Ale ja wyznaję — i choćby nawet mało członków podzielało me zdanie — że, jeżeli to ma być trybem przyszłej naszej polityki i ostatecznym wypadkiem naszych zalet w kunsztach, w sztuce wojennej i umiejętnościach; — jeżeli wszystko to, co posiadamy, wypaść ma tylko na zgubę a nie dla dobra ludzkiego społeczeństwa; — tedy wolalbyśmy widzieć, aby Angliję zredukowano na zbawienną dla jej mieszkańców stopę, i choćby takowa dla osiągnięcia tego celu, aż do szeregu mocarstw trzeciego rzędu zniżyć się miała; to, co tu mówię, jest szczerém mojem przekonaniem; ale jednakże sądzę, że jeszcze jest w naszej mocy na szczycie zwycięstwa puścić się sprawiedliwą, szlachetną drogą; tak, na tej błogiej i świetnej drodze możemy jeszcze nasze sily i środki zwrócić do wielkiego celu tego doczesnego bytu, który nam jest przeznaczony w tych słowach: Chwała Bogu na wysokościach, a pokój na ziemi, a przyjemność ludziom!«

D. 1. kwietnia po południu podczas nabożeństwa w kościele ś. Pawła, pewien młody człowiek, który stał w chórze blisko odprawiającego nabożeństwo kapłana *Haydon*, gdy tenże właśnie skończył modlitwę za Królowę, wymierzył do niego pistolet, i spuścił kurek; lecz na szczęście pistolet nie wystrzelił. Drugi kapłan spostrzegłszy wznoszący się dym nad panewką, krzyknął na głos; w okamgnieniu dwóch z tyłu stojących ludzi rzuciło się na zabójcę, i poniekąd oporze wydarło mu z ręki pistolet, który pięcią kulami był nabity. Morderca stawiony był niezwłocznie w domu policyi, lecz aż wczoraj z rana zeznał, że się nazywa *Edward Sintzenick*. Ojciec jego powszechnie poważany artysta w *Bayswater*, dowiedziawszy się o zamachu swego syna, przybył natychmiast do Londynu, i miał z nim rozmowę, jednakże nie mógł wybadać, co go do tej zbrodni skłoniło. *Sintzenick* mający lat 16 i nieokazujący żadnego znaku pomieszczenia zmysłów, był dziś w *Mansionhouse* przed lordem majorem stawiony. Po wysłuchaniu świadków, którzy byli obecni podczas wykonania zamachu, zapytano go, czy ma co przeciw tym zeznaniom powiedzieć. *Sintzenick* odpowiedział oziębło: »Nie! Na teraz nie, mój lordzie!« Późem lord major odczytał list, który więzień onegdaj napisał do swego brata, i w którym go zapraszał, aby nazajutrz w więzieniu go odwiedził. Wyraził

się w tym liście: »Postanowiłem dziś strzelić do kapłana w kościele ś. Pawła, i zostaję teraz w więzieniu. Oburzyłem się nadzwyczajnie, gdy ten człowiek przywłaszczycielkę nazwał »królową«, podczas gdy mi od dawna wiadomo, że prawym monarchą jest *James Stuart*. Nie wspominaj o tém nic ojcu i matce.« Chociaż wyrazy te domyślać się każą szaleństwa, jednakże lord major oświadczył, iż musi odesłać więźnia do sądu, ponieważ pomieszczenie jego zmysłów nie jest udowodnione, lecz na propozycję adwokata *Briarley*, który utrzymywał, iż zdoła udowodnić, że *Sintzenick* jest szalony, rozkazał, aby dnia 7go znowu obżałowanego przed nim stawiono, a tymczasem w więzieniu zatrzymano.

Niejaki *Ellis*, który w szynkowni w *Rochester* oświadczył, że Królowę i *Sir Roberta Peel* zastrzelił, stawiony był wczoraj znowu przed lord majorem, który mu odczytał list ministra spraw wewnętrznych, podług którego zostanie wypuszczony na wolność, jeżeli złoży dostateczną rękojmię, że przez dwanaście przyszłych miesięcy spokojnie zachowywać się będzie. Lord major zażądał jako rękojmię 20 funtów szterlingów od niego samego, a 10 funtów od dwóch poręczycieli, lecz gdy *Ellis* z płaczem zapewnił, że na taką kwotę zdobyć się nie może, i że podczas pomienionego odgrążania się był pijany, więc lord major zniżył powyższą kwotę o połowę. *Ellis* aż do złożenia tej kwoty pozostanie w więzieniu.

Francyja.

Z Paryża dnia 8. kwietnia. Izba parów na przedwczorajszém posiedzeniu przyjęła 105 głosami przeciw 4 wniosek do ustawy, mający na celu pomnożenie żandarmeryi, poczem rozpoczęła dyskusyję nad wnioskiem do ustawy, który się organizacyi rady *Stauu* dotyczy. — Przy rozpoczęciu posiedzenia minister spraw wewnętrznych przedłożył jeden wniosek do ustawy o zbiegach cudzoziemskich, a drugi o policyi teatru. — Minister finansów przedłożył przyjęty już przez izbę deputowanych wniosek do ustawy dotyczący ostatecznego ustanowienia budżetu z r. 1840, i podobnież przyjęty już przez izbę wniosek do ustawy o nadzwyczajnych kredytach na rok 1842 i 1843. — W końcu minister sądu sprawiedliwości przedłożył wniosek do ustawy dotyczący pomnożenia radców przy królewskim sądzie apelacyjnym w Paryżu, którzyto wniosek w izbie deputowanych przeszedł tylko z małą większością głosów.

Na wczorajszém posiedzeniu izby parów

przyjęto wniosek do ustawy pod względem organizacyi rady Stanu 101 głosami przeciw 14.

Belgija.

Z Brukseli d. 7. kwietnia. Na wczorajszym posiedzeniu izby reprezentantów minister robót publicznych, jako tymczasowy minister wojny, przedłożył wniosek do ustawy, którym zaproponował nowy tymczasowy kredyt 19. milionów franków na pokrycie potrzeb wojska aż do miesiąca listopada. Wniosek ten odesłano niezwłocznie do centralnej sekcyi budżetu wojny, która dla rozpoznania go zaraz na ustęp się udała. Po obradach trwających przez półtora godziny powróciła znowu, a p. Brabant przedłożył sprawozdanie, którym zaproponował wprowadzić, aby na kredyt zezwolono, jednakże oświadczył, iż życzeniem komisji jest, aby pomieniony kredyt dla potrzeb wojska na dłuższy czas niż do listopada wystarczył, i żeby rząd starał się większą oszczędność do skutku przyprowadzić. Później izba rozpoczęła niezwłocznie dyskusyję i wniosek do ustawy jednogłośnie przyjęto.

WIADOMOSCI HANDLOWE I PRZEMYSŁOWE.

(Z korespondencyi prywatnej.)

Z Liska, dnia 20. kwietnia. Jarmark wielkanocny na woły w Rymanowie odbyty, nie odpowiedział w tym roku oczekiwaniom tych, którzy się wypasem wołów trudnią; bo jeżeli poprzednie jarmarki na woły w tutejszym obwodzie poszły dla sprzedających pomyślnie, można było spodziewać się, iż wielkanocny jarmark w Rymanowie jeszcze lepiej wypadnie, albowiem cetnar wołowiny w Więdnieniu podniósł się w cenie na 40 aż do 43 zr. w. w. Atoli mimo téj pomyślnéj wróżby, sprzedający wyszli tym razem gorzej, niżeli się na to zanosilo. Natłok wołów na jarmark rymanowski był w tym roku daleko większy niż w dawniejszych; było ich do 3000, a większa połowa dobrze dołożonych. Hupców z Ołomuńca i Więdnienia nie było wcale, tylko handlownicy z tutejszego obwodu kupowali, a więcej niż połowa nie znalazłszy kupca, wróciła na powrót do stajen. Do Ołomuńca popędzono 800 do 1000 wołów tu zakupionych.

Okowita 30stopniowa podskoczyła na garnca o 2 krajcary, to jest z 18 na 20 kr. m. k. Niektóre gorzelnie przestały pędzić z powodu małego wydatku; zaś większe gorzelnie będą jeszcze w ruchu przez 2 do 3 miesiący.

W handlu zbożem zupełna cisza.

W przeszłym i zaprzeszłym roku, obwód sanocki sprzedał znaczną ilość nasienia konicy po dobrych cenach, na wywóz zagraniczny. W tym roku wysiano go trzy razy więcej niż przedtém; w wielu miejscach nie ujrysz jak nieprzejrzone łany samą koniczyzną zasiane.

W wielkim tygodniu srożyły się w naszym obwodzie niepamiętne burze, dachy, jakoteż drzewa z korzeniami wyrwywajęe; potem mieliśmy śniegi i mrozy; jednak od 16go b. m. nastąpiła znowu najpiękniejsza pogoda.

Z Więdnienia, dnia 14. kwietnia. Galicyja dotychczas dostarczała małą ilość wołów Więdnieniowi, jednakże po świętach wielkanocnych spodziewanych jest już kilka znacznych partij wołów tamtejszych; niektórzy właściciele nawet sprzedali je naprzód i mają podług umowy dostarczać na czas wyznaczony. Cena z przeszłego tygodnia mniej więcej utrzymywała się w równowadze; chociaż przy tak małej ilości wołów, jaka była tego tygodnia na tutejszym targu, w inny czas, kiedy spożywanie mięsa wołowego jest większe niż przed nadchodzącymi świętami, cena wołów powinna być znacznie pójść w górę, ponieważ ogólna ilość wołów będących tego tygodnia na targu, nie przenosiła liczby 1600. — Szczegółowo było w poniedziałek 950 sztuk, z tych 400 galicyjskich sprzedali handlarze na wagę rzeźnikom po 43 zr.; jakość tych wołów była bardzo dobra. Obywatel galicyjski sprzedał 50 sztuk na wagę cetnar po 42 zr. w. w.; próba na regie okazała 914 ũ mięsa i 60 ũ łożu. Reszta była po największej części z Węgrów i z pobliskich okolic. Nazajutrz było około 400 sztuk, z tych trochę węgierskich, reszta zaś samych ciężkich niemieckich wołów, o które rzeźnicy o tym czasie najwięcej się starają, i płacili za cetnar po 44 do 45 zr. w. w. W środę było różnych wołów 250, cena się ciągle utrzymywała. W czwartek nie było żadnego targu.

O wodach mineralnych w Truskawcu,

przez Teodora Torosiewicza.

Częste z wielu stron dopytywania o składzie chemicznym wód mineralnych truskawieckich, dają mi powód do umieszczenia tutaj wykazu tabelarnego części składowych czterech źródeł mineralnych truskawieckich, przezemnie chemicznie rozebranych; tym bardziej zaś widzę

potrzebę tego, iż moja rozprawa o tych wodach umieszczona w *Repertorium Buchnera*, i z tegoż pisma oddzielnie przedrukowana, dawno już rozkupioną została. Bardzo byłoby pożądanem, a nawet i potrzebnem, abyśmy staraniem c. k. Zarządu dóbr kameralnych mogli mieć drugie wydanie tego dziełka, zwłaszcza, że stawa tych wód mineralnych coraz bardziej się rozszerza i utrwała.

Co do mnie, nie zaniedbałem ja ponowić rozbioru chemicznego owego źródła, które pod nazwą *wody gorzkiej* (obacz „*Gazetę Lwowską*” Ner. 43 i 105 z r. 1842) jest znane; i w skutek tego nowego rozbioru przekonałem się, iż ta woda prócz poznanych w niej przedtém soli, ma także w sobie i *chloret amonii* (salmiak); którego sól lubo w małej ilości w jej skład wchodzi, jednakże we spół z innymi rozwalniającami solami, dobroczynnie na organizm ludzki działać może.

Za używaniem wód mineralnych na miejscu przy źródle, przemawia zawsze dość silnie ta

korzyść, jaką największej liczbie chorych sprawia przejażdżka do kąpieli, połączona zwykle z pewnym ruchem ciała i z zbawiennem rozertowaniem umysłu.

O bytności *amoniaku* w wspomnionej wodzie mineralnej, przekonać się można w następujący sposób: Do kwarty tejże wody dodaje się tyle tylko kwasu siarkowego, aby papier lakmusowy cokolwiek zczerwieńiał; potem plyn ten w naczyniu porcelanowém odparowywa się przez kąpiel parową aż do suchości; gdy otrzymaną tym sposobem pozostałość suchą trzecie będziemy wraz z wapnem, wtedy wydobędzie się natychmiast gaz *amoniakalny*, który prócz właściwego mu odoru, jeszcze i w ten sposób poznać można, iż przeciek szklany zwilżony kwasem solnym nie dyumiącym lub mocnym kwasem octowym, i nad mieszaniną pod próbę wziętą trzymany, tworzy mgłę białą gęstą, która nie w inny sposób powstać może, jak tylko z połączenia się kwasu octowego lub solnego z *amoniakiem*, dla utworzenia *salmiaku*.

Oto jest wykaz wszelkich części wchodzących w skład wód mineralnych truskawieckich, i w 1 funcie wody — 42 uncyjom zawartych:

Nazwa źródeł mineralnych:	Źródło		Źródło do picia	
	Ferdynanda	Maryi	z naftą	wody gorzkiej
Gazy w calach sześciennych				
Gaz wodorodno-siarkowy	0, 255	0, 713	—	—
Gaz-kwas węglowy	1, 579	1, 358	1, 210	1, 770
Gaz saletnorodny (azot)	0, 321	0, 343	—	—
Razem	2, 155	2, 414	1, 210	1, 770
Części stałe w stanie bezwodnym w granach				
Chloret amonii (salmiak)	0, 071	—	—	0, 062
Chloret potassu	24, 637	—	—	0, 074
Chloret sodu (sól kuchenna)	273, 061	5, 853	0, 1369	17, 540
Chloret magnezjaju	74, 328	1, 884	—	2, 150
Bromet magnezjaju	0, 051	—	—	—
Siarkan sody (sól glauberska)	52, 506	2, 456	—	10, 052
Siarkan wapna (gips)	10, 124	15, 715	0, 3624	2, 540
Siarkan magnezji (sól gorzka)	35, 321	4, 917	—	0, 128
Węglan wapna	1, 301	3, 830	0, 8767	1, 420
Węglan magnezji	0, 406	0, 249	0, 6768	0, 046
Węglan żelaza	0, 057	0, 053	0, 0282	0, 082
Węglan manganu	0, 015	—	—	—
Krzemionka	0, 148	0, 063	0, 0564	0, 140
Istota balsamiczna	0, 075	—	nieoznaczono	0, 080
Połączenia jodu	ślady	—	(ślinki o, 0054)	—
Razem	472, 111	35, 020	2, 1428	84, 914
Ciężkość gatunkowa wód mineralnych w ich naturalnej temperaturze, t. j. porównanie objętości wody mineralnej z objętością wody destylowanej w wadze 1000 cząstek wziętej	1062.	1005.	1003.	1006.

(Do tego Nru. Gazety dołączony jest Ner. 16. Rozmaitości.)

— 1 —
Dodatek nadzwyczajny do Nru. 47. Gazety Lwowskiej.

(960)

DONIESIENIA LITERACKIE, MUZYKALNE I ARTYSTYCZNE.

W księgarniach

JANA MILIKOWSKIEGO,

w e

LWOWIE, STANISŁAWOWIE I TARNOWIE

dostać można:

(Cena w monecie konwencyjnej.)

Antoni Malczewski,

jego żywot i pisma

ozdobione popiersiem

w y d a ł

August Bielowski.

Lwów, Stanisławów i Tarnów.

Nakład **JANA MILIKOWSKIEGO.** 1843.

1 zr. 30 kr. mon. konwen.

Z pomiędzy tylu wydań tego wzorowego pisarza, jakieśmy w przeciągu niewielu lat widzieli, dopiero wydanie niniejsze najwięcej odpowiada swemu celowi, jest bowiem poprawniejsze od wszystkich dotychczasowych tak co do myłek drukarskich, jako też i co do wiadomości o życiu pisarza, które w wielu miejscach sprostowane i uzupełnione zostały. Poprzedzone jest także nową przemową, i ozdobione pięknym litografowanym popiersiem, czego mimo przyrzeczeń wydawcy, wszystkim dawniejszym wydaniom brakowało. Druk i papier w tém wydaniu są bardzo piękne, i robią zaszczyt oficynie wiedeńskiej J. P. Solingera, z której to dzieło wyszło. Dano także baczną uwagę na gustowność formatu i ułożenie tytułu, co nie mało przyczynia się do ozdoby książki, która nie z jednego względu zasługuje na to, aby była w ręku każdego.

Bei Braumüller & Seidel in Wien, am Graben, im Hause der Sparcasse, ist zu haben:
Kurze und leichtfaßliche

Volkspredigten

auf alle

Sonn- und Festtage

eines kathol. Kirchenjahres.

Mit eingeflochtenen außerbaulichen Geschichten

aus dem

Leben der Heiligen.

Herausgegeben von

Augustin Holzer,

Pfarrer zu Rogersdorf in Ungarn.

Zwei Bände.

gr8. Wien 1812, geh. Preis 2 fl. C. M.

Bei Braumüller und Seidel in Wien am Graben, im Hause der Oesterreichischen Sparcasse, ist erschienen:

Observationes et experientiae

quas

circa remedia eorumque formulas in instituto medio-clinico a

Prof. Lippich

directo, septem annorum (1834/35 — 1840/41) cursu praescribi solita conscripsit, et medicorum usui adcommodavit

Dr. Franciscus Köstl.

Viennae 1843. 1 fl. 20 kr. C. M.

Der durch seinen Annus vindobonae clinicus Patavii 1835, durch sein speculum pharmacologicum ibid. 1839 und andere literarische Leistungen im Gebiete der medicinischen Journalistik rühmlichst bekannte Verfasser übergibt hier seine auf den von Professor Lippich durch 7 Jahre geleiteten höhern med. Klinik zu Padua gesammelten Beobachtungen und Erfahrungen. Alle in gedachter Klinik verordnete Heilmittel, worunter die bekanntesten, gewöhnlichen, wie die neuen und neuesten vorkommen, sind darin aufgenommen.

Von dem in Deutschland so wenig bekannten Algen der Venetianer Lagunen namentlich von dem Sphaerococcus conferroides hat der Verfasser eine gedrängte Monographie in das Ganze verflochten. Bei jedem einzelnen Mittel sind Form, Dosis, Anwendungsweise, Verbindung mit andern Mitteln und Stand der Krankheit, vorausgegangene Behandlung u. u. angegeben, und dieß Alles so practisch dargestellt, daß die Anzeigen, Gegenanzeigen und Erfolge heraus-

leuchten. Ungeachtet der alphabetischen Ordnung ist doch noch ein sorgfältig bearbeiteter bequemer Index beigegeben.

Zur herannahenden österlichen Zeit empfehlen wird das bei uns so eben erschienene Gebetbuch:

Die heilige Communion

der

Katholischen Jugend.

Ein Lehr- und Gebetbuch für Kinder, welche das

heiligste Altarsacrament

würdig empfangen wollen.

Von **Ignaz Rolletschek,**

Seelsorger, Kirchenvorsteher und Bibliothekar an der k. k. Ingenieurs-Akademie.

13 Bogen. Wien 1843. Maschinen-Wellpapier.

Preis: 1 fl. C. M.

Daselbe enthält vorzüglich für Kinder, welche das erste Mahl communiciren sollen, eine vollständige Anleitung zur würdigen Vorbereitung auf den Empfang der heil. Communion, in einer Reihe von Belehrungen und Gebethen, welche der Heiligkeit des Sacramentes angemessen, und zugleich geeignet sind, die Segnungen desselben in den jugendlichen Seelen bleibend zu machen.

Braumüller und Seidel

am Graben, im Hause der Oesterreichischen Sparcasse.

Bei Braumüller & Seidel in Wien, am Graben, im Hause der Oesterreichischen Sparcasse, ist erschienen und zu haben:

Grundzüge

der

Percussion und Auscultation,

und ihre Anwendung auf die Diagnostik der

Brustfell-

und

Lungenkrankheiten

als Leitfaden zum Selbstunterrichte für Aerzte dargestellt von

Franz Zehetmayer,

Doctor der Medicin und Chirurgie, Magister der Geburtshülfe, Assistenten an der Lehrkanzel der speciellen Pathologie und Therapie, und der medicinischen Klinik für Aerzte an der k. k. Universität in

Wien, Mitglieder der med. Facultät.

gr8. broschirt. 1843. 22 Bogen. 2 fl. 30 kr. C. M.